

SINTEF IKT

Postadresse: 7465 Trondheim
Besøksadresse: O S Bragstads plass 2C
7034 Trondheim
Telefon: 73 59 30 00
Telefaks: 73 59 10 39

Foretaksregisteret: NO 948 007 029 MVA

NOTAT

GJELDER

Foreløpige resultater fra CPX-målinger på svenske vegdekker, oktober 2005

BEHANDLING

UTTALELSE

ORIENTERING

ETTER AVTALE

GÅR TIL

Jostein Aksnes, VOTT
Ingunn Milford, Vegdirektoratet
Roger Nilsson, Skanska
Odd Durban Hansen, VOTT

ARKIVKODE

90-NO05183

GRADERING

Åpen

ELEKTRONISK ARKIVKODE

CPX_Sverige_NotatOkt05.doc

PROSJEKTNR.

90E249.01

DATO

2005-12-02

SAKSBEARBEIDER/FORFATTER

Truls Berge

ANTALL SIDER

14

1 Innledning

Med CPX-tilhengeren til Statens Vegvesen, VOTT, ble det gjennomført støymålinger på i alt 10 svenske vegdekker i Stockholmsområdet. Formålet var både å kunne sammenligne tette, svenske vegdekker med tilsvarende norske, men også å gjennomføre målinger på 2 år gamle ulike støysvake asfaltdekker (E18), samt relativt nylagte dekker av typen 2-lags drensasfalt.

Målingene ble gjennomført 18 og 19. oktober, under gunstige væreforhold, dvs. tørr vegbane og pent vær.

I alt ble det målt på 10 vegdekker. Følgende betegnelser på dekkene er brukt:

2LPA: 2 Layer Porous Asphalt

DA: Drainage Asphalt

Ab: Asfaltbetongdekke

SMA: Stone Mastic Asphalt

Novachip: Tynndekke

Tabell 1 Vegdekkeoversikt, Sverige

Sted	Dekke	Alder
Sigtuna, St. Persgatan	2LPA 11/16	Ca. 2 uker
Sigtuna, St. Persgatan	Ab16t	8-10 år (?)
E4	2LPA 11/16	Ca. 2 uker
E4	SMA16	
E18	SMA16(1)	3 år
E18	Novachip11	2 år
E18	2LPA 11/16	2 år
E18	DA16	2 år
E18	SMA16(2)	2 år
E18	Novachip16	

De første 5 dekkene på E18 ligger i retning mot Stockholm (K1), mens Novachip16 ligger i retning mot Oslo (K2). For begge retningene er det kun målt i feltene nærmest vegkant.

Det første SMA-dekket på E18, etter påkjøringsrampe, har vi kalt SMA16(1) for å skille det fra det SMA-dekket som ligger etter DA16, som da er betegnet SMA16(2). SMA16(1) er ca. 4 mnd eldre enn de påfølgende dekkene.

Mellom SMA16(1) og Novachip11 ligger det et eldre dekke som ikke inngikk i målingene. Alle dekkene fra og med Novachip11 til og med SMA16(2) ligger etter hverandre.

2LPA 11/16 har 11 mm som topplag og 16 mm som underlag.

2 Måleresultater

Det ble bare målt støynivå med dekk A (AvonCooper ZV-1), montert på begge sidene av CPX-tilhengeren. Alle resultater er midlet nivå for 4 mikrofonsposisjoner, 2 for hvert dekk (CPX_{inner}).

Støynivåene gjelder kun for dekk A, midlet over aktuell måledistanse. Dersom man ønsker en verdi for CPX_{cars} fås den ved å legge til 1 dB for alle resultatene.

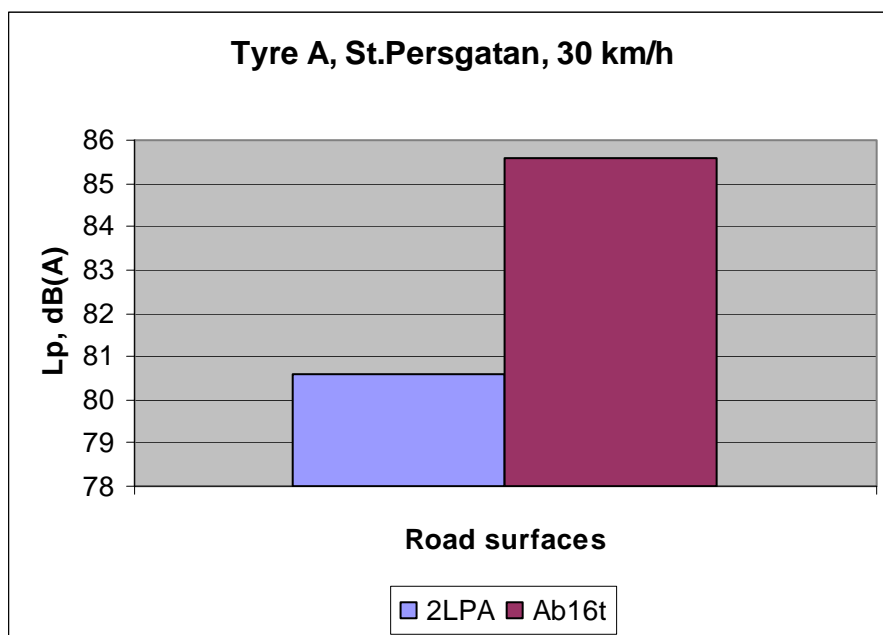
Ingen måleverdier er temperaturkorrigerte, kun hastighetskorrigerte til aktuell referansehastighet.

Tabell 2 gir en total oversikt over alle resultatene.

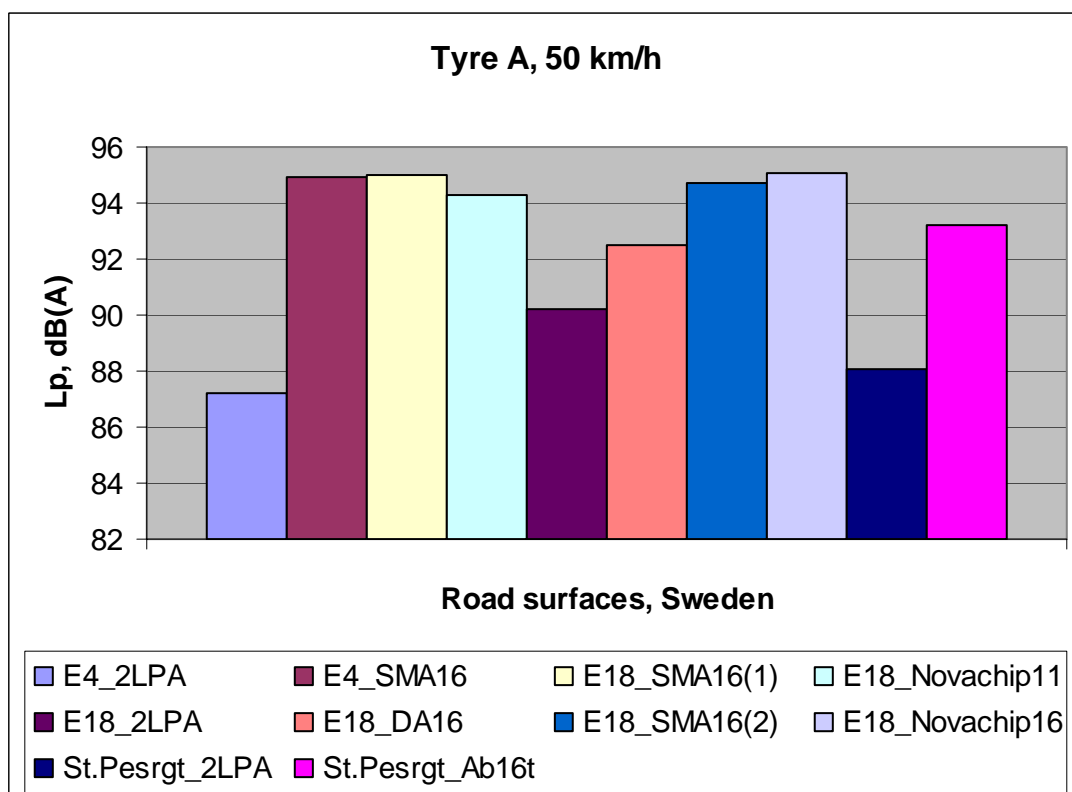
Tabell 2 Måleresultater, Sverige

Veg	Dekke	Retning	Alder	Temperatur		Hastighet km/t	Måledistanse m	Dekk A Lmiddel, dB(A)
				Luft °C	Veg °C			
E4	2LPA	Mot Stockh.	2 uker	8	5	50	800	87.2
	2LPA	Mot Stockh.	2 uker	8	5	80	620	92.6
	SMA16	Mot Stockh.		8	5	50	280	94.9
	SMA16	Mot Stockh.		8	5	80	680	101.7
E18	SMA16(1)	K1	2 år	11	9	50	620	95
	SMA16(1)	K1	2 år	11	9	80	620	101.8
	SMA16(1)	K1	2 år	11	9	110	640	106.1
	Novachip11	K1	3 år	11	9	50	160	94.3
	Novachip11	K1	3 år	11	9	80	480	100.8
	Novachip11	K1	3 år	11	9	110	460	105.1
	2LPA	K1	2 år	11	9	50	440	90.2
	2LPA	K1	2 år	11	9	80	420	96.5
	2LPA	K1	2 år	11	9	110	360	100.4
	DA16	K1	2 år	11	9	50	460	92.5
	DA16	K1	2 år	11	9	80	460	98.9
	DA16	K1	2 år	11	9	110	440	102
	SMA16(2)	K1	3 år	11	9	50	480	94.7
	SMA16(2)	K1	3 år	11	9	80	460	101.4
	SMA16(2)	K1	3 år	11	9	110	260	105.6
	Novachip16	K2			11	9	50	1120
Novachip16	K2			11	9	80	1140	102
Novachip16	K2			11	9	110	1160	106.4
St.Persgatan	2LPA	Mot kryss	2 uker	12	9	30	140	80.6
	2LPA	Mot kryss	2 uker	12	9	50	140	88.1
	Ab16t	Mot kryss		12	9	30	260	85.6
	Ab16t	Mot kryss		12	9	50	260	93.2

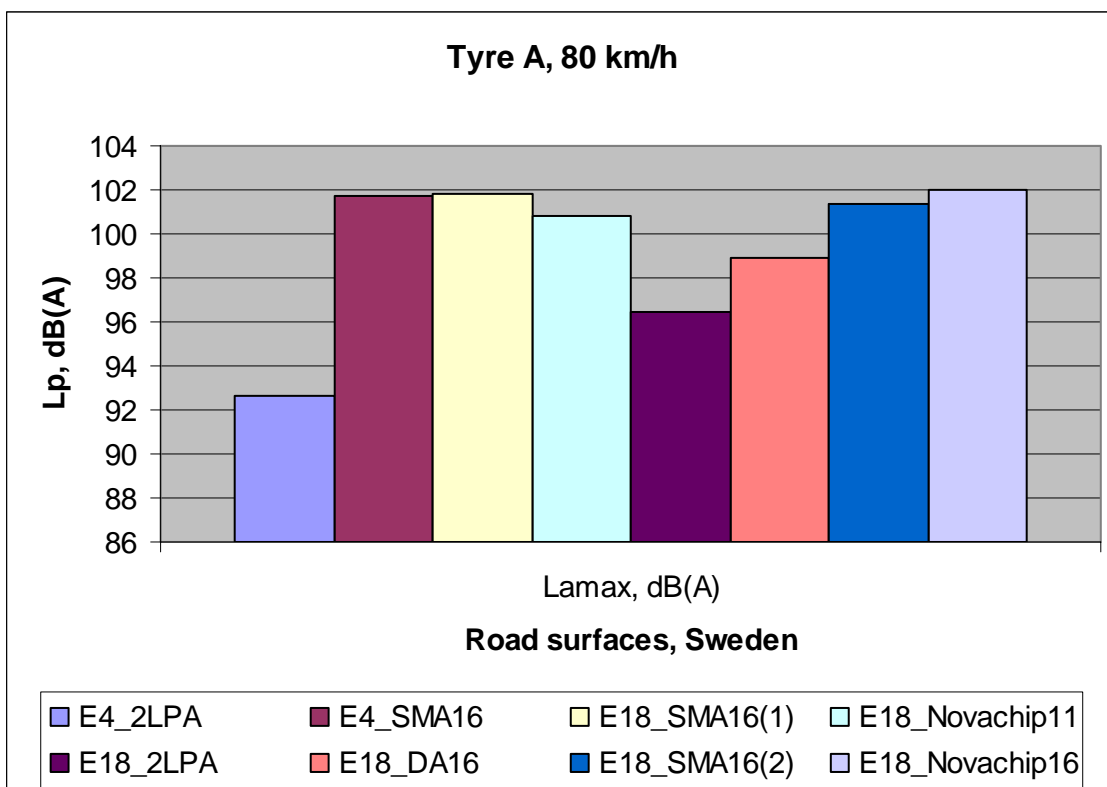
I figurene 1-4 viser vi måleresultater ved de ulike hastighetene framstilt grafisk.

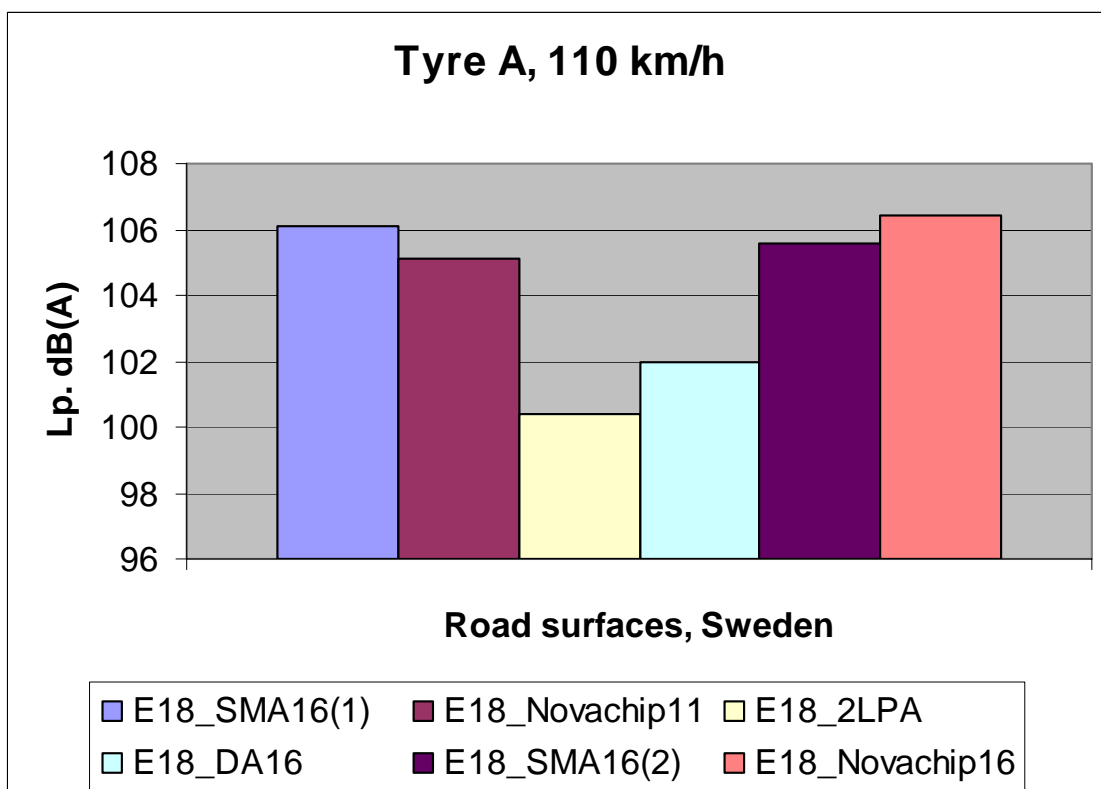
Figur 1. Måleresultater, Sigtuna, St.Persgatan, 30 km/t

Figur 2. Måleresultater, 50 km/t

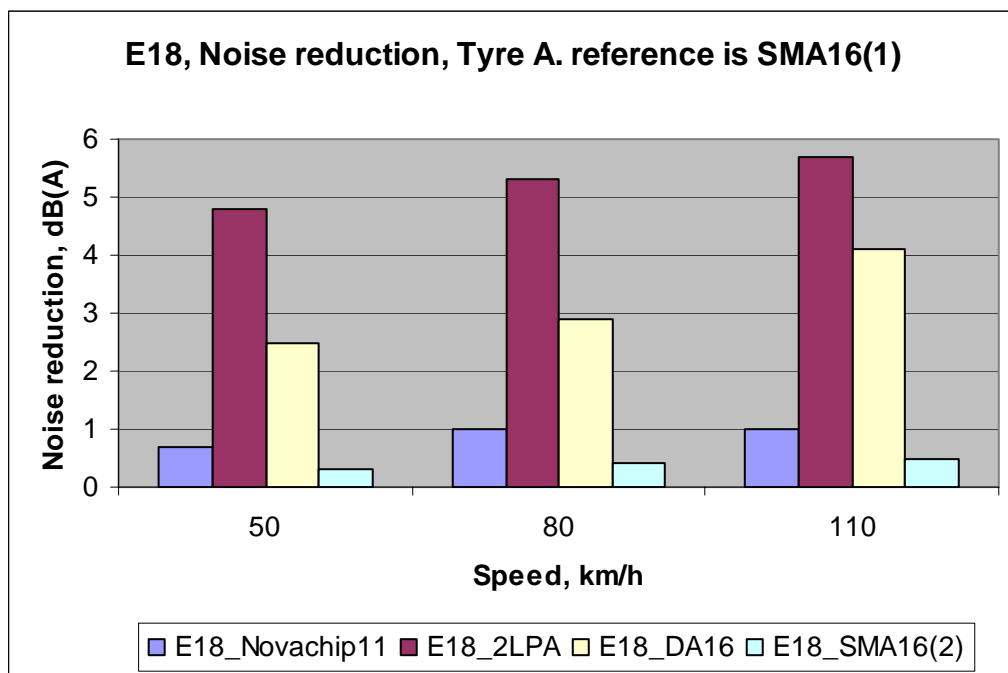

Figur 3. Måleresultater, 80 km/t

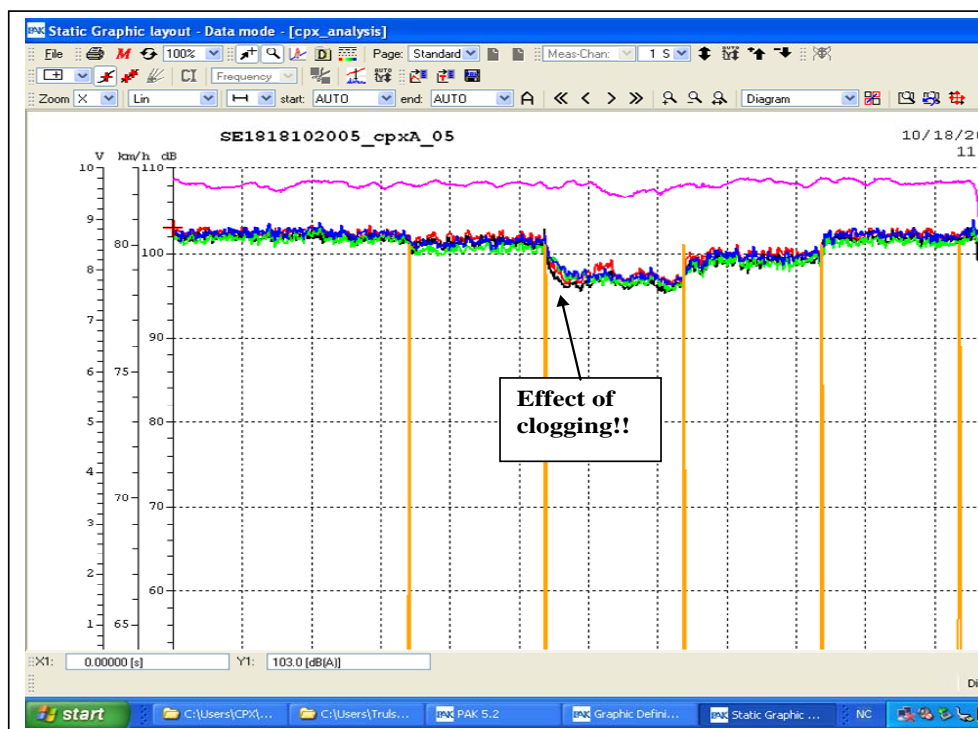
Figur 4. Måleresultater, 110 km/t

I figur 5 har vi vist støyreduksjon for dekk A for de 3 referansehastighetene.

Figur 5. E18, Støyreduksjon i forhold til valgt referanse SMA16(1).

En nærmere analyse av 2LPA-dekket viser at det er en viss smitteeffekt/tetting ("clogging") fra det tette tynndekket Novachip11 de første 40-50 m. Det ser vi av figur 6, som viser et tidsforløp av mikrofonsignalene over de 4 sammenhengende dekkene (Novachip11, 2LPA, DA16 og SMA16).

Figur 6. Tidshistorie for mikrofon signaler over 4 vegdekker. 80 km/t.

3 Sammenligning med noen norske vegdekker.

Tabell 3 viser en sammenligning av resultater for de tette dekkene, med for et utvalg norske vegdekker.

Tabell 3. Sammenligning mellom resultater fra de svenske dekkene og et utvalg tette norske dekker.

Land	Veg	Dekktipe	Alder år	Lufttemp °C	Hastighet km/t	Lmiddel dB(A)
Sverige	E4	SMA16		8	50	94.9
Sverige	E18	SMA16(1)	2	11	50	95.0
Sverige	E18	SMA16(2)	3	11	50	94.7
Sverige	St.Persgt	Ab16t		12	50	93.2
Norge	Rv120	Agb11	1	15	50	91.7
Norge	Rv160	SMA16	11	14	50	93.0
Norge	Rv160	SMA16	14	14	50	92.7
Norge	Rv160	SMA16	5	14	50	93.0
Norge	Rv168	SMA11	1	15	50	91.8
Norge	Rv2	SMA11	2	18	50	92.4
Norge	Rv2	SMA14	6	18	50	93.3
Norge	E6	SMA16	4	15	50	93.8
Norge	Rv715	SMA16	2	15	50	93.6
Norge	E18	Ab11	3	17	50	92.7
Sverige	E4	SMA16		6	80	101.7
Sverige	E18	SMA16(1)	2	11	80	101.8
Sverige	E18	SMA16(2)	3	11	80	101.4
Norge	E6	SMA16	4	15	80	100.9
Norge	E6	SMA14	6	15	80	101.0
Norge	E6	Ab16	2	18	80	100.9
Norge	E6	SMA16	7	22	80	99.8
Norge	E6	SMA11	1	15	80	99.4
Norge	E6	SMA16	6	17	80	100.5
Norge	E6	SMA11	1	17	80	100.6
Norge	E18	Ab11	3	17	80	100.1
Norge	Rv2	SMA11	2	18	80	99.8
Norge	Rv2	SMA14	6	18	80	100.5

Som det framgår av tabellen er det målt ved relativt store temperaturskjeller, fra +6 til + 22 °C.

Fra en rekke undersøkelser er det vel dokumentert at dekk/vegbanestøy påvirkes av luft/bakke-temperatur. En arbeidsgruppe innen ISO (ISO/TC43/SC1/WG27) arbeider med å utvikle metode for og korreksjonsverdier for bla. CPX-målinger.

På grunnlag av det foreløpige underlagsmaterialet ser det ut som man kan spesifisere ulike korreksjonsfaktorer for ulike typer vegdekker, som for eksempel porøse og tette. Ulf Sandberg, som leder av WG27 har foreslått ulike korreksjonsfaktorer for slike vegdekker.¹

For personbildekk og for typiske tette dekker er det foreslått en generisk verdi på -0.06 dB pr °C.

Dvs. at en kan forvente ca. 1.6 dB(A) høyre nivå ved + 30 °C, i forhold til + 10 °C.

I henhold til det CPX-standarden skal referansetemperaturen være + 20 °C.

For å gjøre en sammenligning mellom norske og svenske ved en slik referansetemperatur har vi korrigert alle verdier i tabell 3 med korreksjonsfaktor - 0.06 dB pr °C.

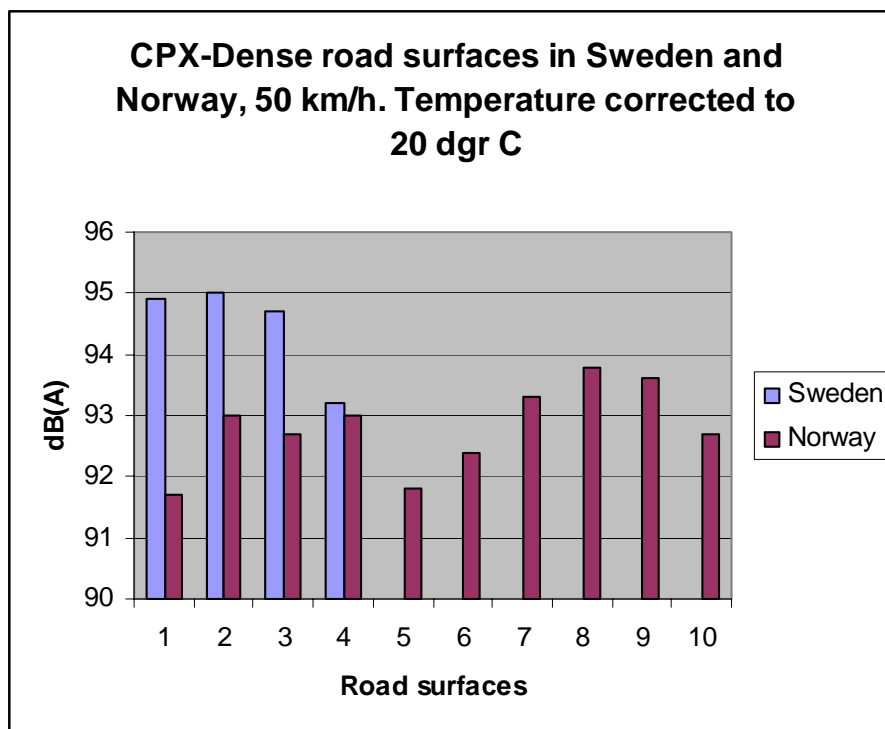
Resultatene er vist i tabell 4.

Tabell 4. Måleresultater korrigert til referansetemperatur + 20 °C.

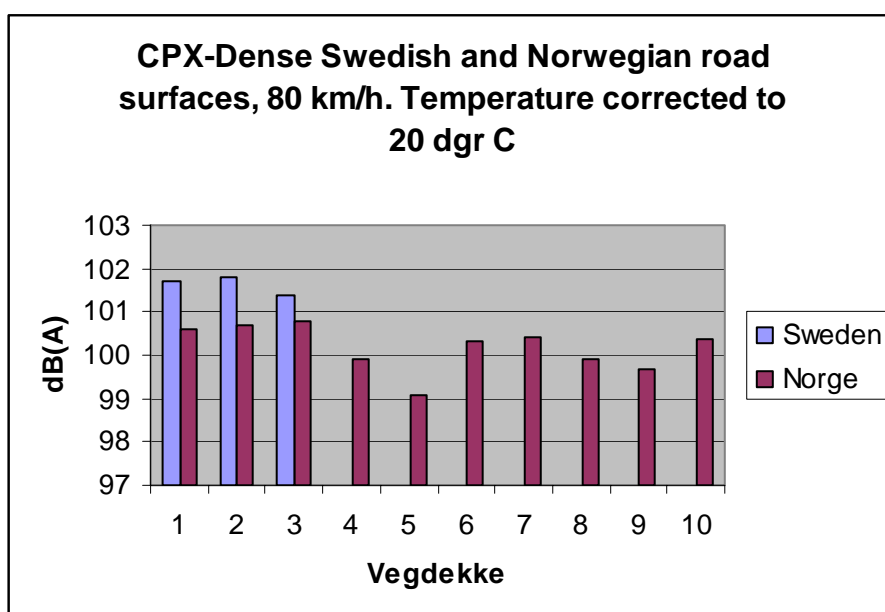
Land	Veg	Dekktipe	Hastighet km/t	Lufttemp °C	Korrigerede Lamax dB(A)
Sverige	E4	SMA16	50	8	94.2
Sverige	E18	SMA16(1)	50	11	94.5
Sverige	E18	SMA16(2)	50	11	94.2
Sverige	St.Persgt	Ab16t	50	12	92.7
Norge	Rv120	Agb11	50	15	91.4
Norge	Rv160	SMA16	50	14	92.6
Norge	Rv160	SMA16	50	14	92.3
Norge	Rv160	SMA16	50	14	92.6
Norge	Rv168	SMA11	50	15	91.5
Norge	Rv2	SMA11	50	18	92.3
Norge	Rv2	SMA14	50	18	93.2
Norge	E6	SMA16	50	15	93.5
Norge	Rv715	SMA16	50	15	93.3
Norge	E18	Ab11	50	17	92.5
Sverige	E4	SMA16	80	6	100.9
Sverige	E18	SMA16(1)	80	11	101.3
Sverige	E18	SMA16(2)	80	11	100.9
Norge	E6	SMA16	80	15	100.6
Norge	E6	SMA14	80	15	100.7
Norge	E6	Ab16	80	18	100.8
Norge	E6	SMA16	80	22	99.9
Norge	E6	SMA11	80	15	99.1
Norge	E6	SMA16	80	17	100.3
Norge	E6	SMA11	80	17	100.4
Norge	E18	Ab11	80	17	99.7
Norge	Rv2	SMA11	80	18	100.4
Norge	Rv2	SMA14	80	18	99.9

¹ Ulf Sandberg: Semi-generic temperature corrections for tyre/road noise. Proceedings Internoise2004, Prague.

I figur 7 og 8 er vegdekkene i Sverige og Norge sammenlignet ved henholdsvis 50 og 80 km/t.

Figur 7. Sammenligning ved 50 km/t.

Figur 8. Sammenligning ved 80 km/t.

Selv om det er relativt få svenske vegdekker som inngår i sammenligningsgrunnlaget, så ser det ut til at de svenske vegdekkene generelt har noe *høyere* støynivå enn de norske. Spesielt ved 50 km/t der nivåene ved de svenske har 1-2 dB(A) høyere nivå, mens forskjellen ved 80 km/t er 0.5 – 1 dB(A).

Det er vanskelig å gi en entydig forklaring på disse forskjellene. Det kan ha sammenheng med faktorer som trafikkbelastning, skiltet hastighet, piggdekkandel, etc. På en rekke av disse strekningene er det, eller vil bli målt tekstur, som kan bidra til en nærmere forklaring på ulikheter i støynivå.

4 Bilder av vegdekkene

E4, 2LPA, Topplag 11mm, 2 uker

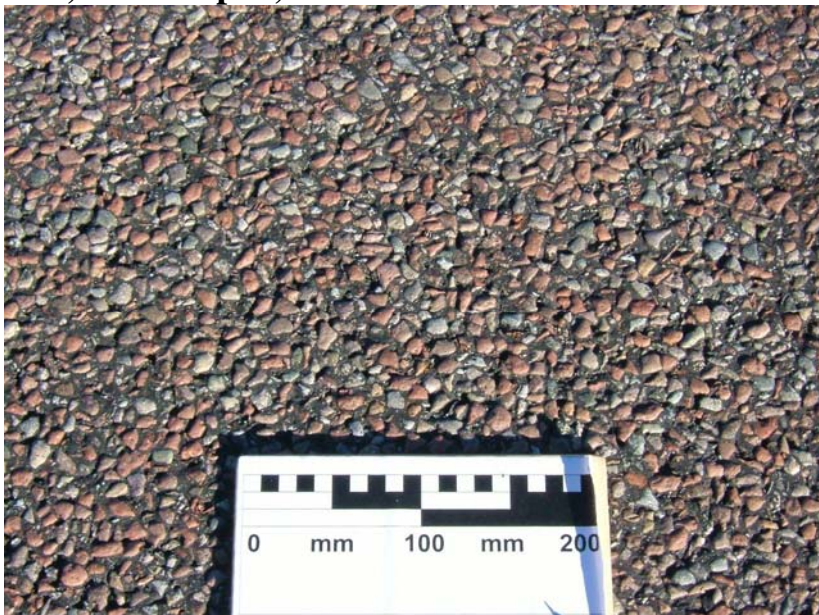
E4, 2LPA, Bunnlag 16mm (på kant av veg)

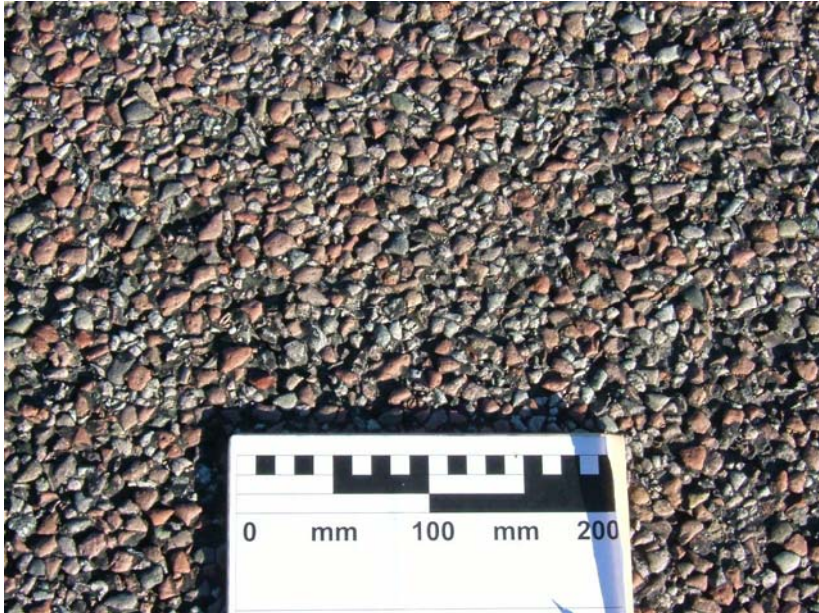
E18, SMA16(1), 2 år

E18, Novachip11, 2 år

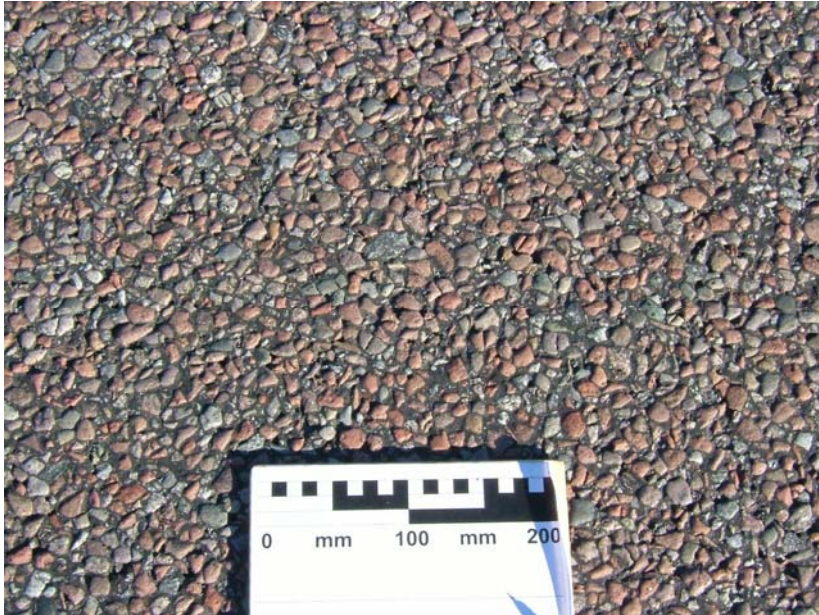
E18, 2LPA 11/16, 2 år

E18, DA16, 2 år

E18, SMA16(2), 2 år

E18, Novachip16, Motsatt kjøreretning (K2)

St.Persgatan, Ab16t

St.Persgatan, 2LPA, ca 2 uker

Sigtuna, St.Persgatan

